

אהרן מוועיד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

זמנים לשבת קודש

עיר	הדה"נ	מוצש"ק	ר"ת
ירושלים	4:00	5:15	5:53
בני ברק	4:14	5:16	5:49
בית שמש	3:59	5:16	5:52
ביתר	4:01	5:15	5:53
אלעד	4:07	5:15	5:50
צפת	4:05	5:12	5:49
אשדוד	4:15	5:17	5:50

פניני האהל

הצילני נא מיד אחי מיד עשו, כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים, ואתה אמרת היטב איטיב עמך וגו' (לב, יביג). מה שהזכיר יעקב אבינו בתפילתו ואתה אמרת היטב איטיב עמך, יתבאר בזה דתפילת יעקב אבינו ע"ה היתה שביקש מהקדוש ברוך הוא הצילני נא, כדי שלא יתחלל שמו ח"ו, ועל זה הדרך לפי שאתה אמרת היטב איטיב עמך וגו', ולכן ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים שאז יתחלל ח"ו שמך הגדול במה שלא נתקיימה הבטחתך להיטיב עמדי, על כן הצילני נא.

(ברכת משה, תש"ד)

וישלח יעקב מלאכים

(לב, ד). פירש רש"י ז"ל מלאכים ממש. ויש להבין למה הטריח יעקב אבינו לשלוח מלאכים ממש, ולא השתמש בשלוחים בשר ודם.

אך הביאור בזה הוא דכשולחים שלוחים לאדם רשע, צריכים זהירות יתירה שלא יושפעו השליחים ממנו לרעה ולא ילמדו מדרכיו, והגם שכח המשלח בשליח (אוה"ח במדבר יג, ב) וכשהמשלח הוא צדיק אזי מושפע השליח מצדקתו ואין חשש שילמד מדרכיו של הרשע, בכל זאת יעקב אבינו לרוב ענותנותו היה ירא לעצמו שמא חטא כמו שאמר (לב, יא) קטנתי מכל החסדים, ועל כן לא סמך על עצמו וחשש שמא יושפעו השלוחים לרעה, ולא רצה ליטול אחריות עליהם, ולכן הוצרך לשלוח מלאכים ממש, שאין לו לחשוש עליהם שמא יושפעו ממנו לרעה.

(ברכת משה, תשל"ו)

אהלי שם

ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה, (בראשית לב, ט). בבית אהרן הביא ששני המחנות רומז לאברהם ויצחק, והנראה לרמז בדברי הכתוב על דרך העבודה, דהנה אברהם שרשו ממידת החסד ויצחק שרשו ממידת הגבורה והיראה, וזהו שאמר הכתוב 'אם יבא עשו אל המחנה האחת' פירוש אם יבא עשו הרומז ליצר הרע 'אל המחנה האחת' פי' לבחינת אברהם אבינו שהוא אהבה, 'והכהו' שלא יניח את האדם לעבוד את השי"ת מתוך אהבה, אזי 'והיה המחנה הנשאר לפליטה' המחנה השני שהוא בחינת יצחק שרשו מידת היראה, 'נשאר לפליטה' שצריך האדם להתחזק ולעבוד את השי"ת מתוך יראה, וזהו שאמר הכתוב (תהלים צב, ג) להגידי בבוקר חסדך ואמונתך בלילות.

(כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א, תשנ"ט)

עבודתו ותורתו כלל, ואהבת ה' היא מידה דממילא קאתי, ומשמים קא זכין לו לאדם להשיג מדרגות עילאות גבוה מעל גבוה, כדברי קדשו של הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א (אשר השבוע חל יומא דהילולא דיליה י"ט כסלו), בספר מגיד דבריו ליעקב (והוא ליקוטי אמרים סימן צב), וז"ל:

"ואלה שמות בני ישראל הבאים וגו' איש וביתו באו. הנה תכלית הכל היא היראה, כי אם אין יראה אין חכמה ספונה וחשובה כלל, ותכלית חכמה היא יראה. הגם שצריך לעבוד השי" באהבה ויראה, אין צריך לתפוס רק יראה וממילא תשרה עליו אהבת הבורא ית', כי דרכו של איש וכו'. ובזה הבחינה יבחין האדם את עצמו אם יש לו יראה בשלימות."

וכן איתא מהרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א (אמרי פנחס פר' עקב), וז"ל:

"ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו' ולאהבה וגו'. תכלית הכל היא היראה, כי אם אין יראה אין חכמה, הגם שצריך לעבוד השי"ת בדחילו ורחימו, מ"מ אין צריך לחפש רק יראה, וממילא תשרה עליו אהבת השי"ת, כי דרך איש לחזור אחר אשה. וזהו ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה וכו' - וממילא - לאהבה וגו', והבן."

את כל המדרגות וההשגות מלבד יראת ה' אשר יגע עליה, והיראה היא אשר תעמוד לו ליהודי כנגד היצר הרע, וכדברי כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ד'אם יבא עשו - הוא היצה"ר - אל המחנה האחת' - בחי' אהבה - והיכהו, פירוש שנלחם בו ומבקש לטורדו מהעולם, אזי 'והיה המחנה הנשאר לפליטה' - היראת שמים של האדם היא העומדת לו בשעת נסיון להצילו מהחטא ולהתחזק בעבודת ה', שיראת שמים היא מקום מפלטו של האדם בשעות קשות, והיא כערי מקלט בצורות הקיימות לעד.

וכדב"ק איתא בספר "בית ישראל" מהרה"ק מגור זיע"א בשם אביו ה"אמרי אמת" זיע"א, וז"ל:

"נסיון העקידה הוא הגדול מכל הנסיונות, שכתוב בתורה שהיה נסיון, והאלקים ניסה את אברהם, כאשר הגיד כ"ק אאז"ל בשם הזוה"ק שבעת נסיון נלקח מהאדם כל המדרגות רק יראת שמים לא לוקחים, וזה שכתוב כאן 'עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה', אף שאברהם אבינו ע"ה כבר הגיע למדרגות יותר מיראת שמים, רק להראות שמכח יראת שמים שלו היה יכול לעמוד בנסיון."

החילוק בין יראה לאהבה

והם הדברים אשר דברנו אשר החילוק בין יראה לאהבה, שהיראה היא עבודה וגיעה עצמית שנדרש מן האדם ומבלעדיה אינו נחשבת

אוצר של יראת שמים

ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה, ושנינו (ברכות לג) "אמר רבי חנינא משום רבי שמעון בן יוחי אין לו להקדוש ברוך הוא בבית גזויו אלא אוצר של יראת שמים שנאמר יראת ה' היא אוצרו", והגם שתכלית עבודת ה', לעובדו באהבה וביראה, אך הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, שהנדרש מהאדם לעמול ולרכוש לעצמו מידת היראה בלבד, ומידת האהבה הוא מדרגה אשר משמים קא זכי לו לאדם והיא מתנת שמים.

וכאשר האדם זוכה להתייגע ולהשיג מידת היראה הנרצה, אזי מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, שהיראה היא אוצר המנוצר הכוללת בה הכל, ומי שיש בו מידת היראה יש בו הכל, כדברי קדשו של ה"מאור עיניים" (ישמח לב, שבת, ד"ה אמר ר' פרנץ) וז"ל: "כי ראשית חכמה יראת ה' והיא עיקר, כמארו"ל דא קנה הכל קנה דא לא קנה מה קנה, אם קנה היראה קנה הכל ואם לא קנה היראה מה קנה, כי אם אין יראה אין כלום."

היוצא לן דיראת שמים היא האחיזה שיש לו לאיש היהודי בהקדוש ברוך הוא, ומבלעדיה אין מתחלת העבודה כלל ועיקר, ובהיות היראה מידה אשר מושגת רק ע"י עבודת האדם ולפום מידת יגיעתו, אזי יראת ה' טהורה עומדת לעד, שבכל מצב שהוא יכול האדם לחזק עצמו ולהתדבק בעבודת התורה והמצוות ע"י יראת שמים, ואלו הם דברי קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א אשר 'המחנה הנשאר לפליטה' - הכוונה ליראת שמים שחוקקה בלב היהודי שהשיגה לעד, ומינה לא תזוע לנצח נצחים, ובכל מצב יכול האדם להתחזק בעבודת הבורא בזכותה.

עומדת לעד

וכמרגלא בפומיה של כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" זיע"א שבשעת הנסיון נוטלים מן האדם

כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי וגו', (בראשית לב, ה). וברש"י הק' הביא שני פירושים, לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר וכו', דבר אחר גרתי בגימטריא תרי"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים, ע"כ.

ואפשר לומר ששני הפירושים לדבר אחד נתכוונו, על פי מעשה שהיה אצל הרה"ק מבעלז זיע"א, אשר שלח את אחד מחסידיו להתגורר בברלין, באותה העת פשטה מאד נגע ההשכלה בברלין והאנשים אשר התגוררו בשכונתו של אותו חסיד לא התנהגו על פי דרך התורה, חש החסיד תמיד כגר וזר בסביבתו, ובכל נסיעה שנסע להרה"ק מבעלז הרבה להתאונן באוזניו על כך, ובקשו שרצונו לעזוב את ברלין ולשוב למקומו הראשון, אך הרה"ק מבעלז לא הניחו לצאת את ברלין, לאחר זמן בא שוב החסיד להרה"ק מבעלז, אך לא התאונן באוזניו על אודות מקום מגוריו כמקדם, פנה אליו הרה"ק מבעלז ושאלו מה בדבר שכניך, השיב לו החסיד כי ב"ה הורגל למצבו, ושוב אינו מרגיש כגר וזר בין שכניו, כששמע זאת הרה"ק מבעלז, פנה אל החסיד ופקד עליו לעקור מיד מברלין ולעבור להתגורר בין אנשים יראים ושלמים, שכל זמן שהרגיש עצמו זר ומנוכר בסביבתו אזי מובטח הוא שלא ילמד ממעשיהם הרעים של שכניו, אך כיון שהורגל לסביבתו ונעשה כתושב ביניהם, יש לחשוש שמא ילמד חלילה ממעשי שכניו, לכן ציוה עליו הרה"ק מבעלז שיעזוב את מקום מגוריו.

ועל זה הדרך יש לומר אצל יעקב אבינו ע"ה, שבכל עת שהותו אצל לבן הארמי החשיב עצמו לגר וזר ולא היה לו כל שייכות ללבן הארמי וסביבתו, לכן לא הושפע יעקב משכונתו של לבן הארמי ולא למד ממעשיו הרעים ושמר תרי"ג מצות. וזהו השני פירושים שהביא רש"י והאחד תלוי במשנהו, שיעקב אבינו שלח לומר

לעשו 'עם לבן גרתי' היינו שלא נעשיתי שר וחשוב אלא גר, ובאמת לכן תרי"ג מצות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים.

וכן י"ל במאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קיט, ט) גר אנכי בארץ אל תסתר ממני מצותיך, שעל ידי שהאדם משים עצמו כגר בארץ ואינו מתחבר לסביבת אנשים רעים, אזי 'אל תסתר ממני מצותיך' לא יסתרו ממנו המצוות, היינו שלא ירד ממעלתו בקיום המצות ויוכל להתמיד ולקיים מצות ומעשים טובים, ולא ילמד חלילה ממעשי שכניו הרעים.

וכמו כן יש לומר בדברי במדרש (במדבר כ, כב) שנו רבותינו בזכות ד' דברים נגאלו ישראל ממצרים שלא שינו את שמותן שלא שינו את לשונם וכו', ע"כ. היינו מפני שלא שינו ישראל שמותם ולשונם היו כגרים בין המצרים ולא חברו חלילה לגויי הארץ, לכן לא למדו ממעשיהם הרעים, ובאותו זכות נגאלו אבותינו ממצרים.

(תשנ"ד, תשנ"ט)

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר, וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו וגו', ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני, (בראשית לב, כה כו כז). בספה"ק בית אהרן כתב ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני, יעקב היה רוצה צו פאר זארגין בעד בניו לעולם, והנראה לומר בדבריו הק' ובהקדם הקושיא הידועה עה"כ (בראשית לב, ח) וירא יעקב ויצר לו, ופלא הוא מה נתיירא יעקב אבינו ע"ה, והרי הבטיחו השי"ת בצאתו מארץ מולדתו (בראשית כח, טו) והשיבותיך אל האדמה הזאת ומה מקום לפחד ומורא יש כאן.

ואפשר לומר על פי דברי הבית אהרן שיעקב אבינו ע"ה דאג עבור בניו אחריו, דהנה מעשי האבות סימן לבנים, ובאמת דאגת יעקב אבינו

לא עבור עצמו היתה, שהרי הבטיחו השי"ת והשיבותיך אל האדמה הזאת, כי אם עיקר דאגתו היתה עבור בניו אחריו שגם אם חלילה יתמעטו זכויותיהם ויהיו בבחינת קטנתי מכל החסדים, אזי גם אז יזכו לנצח את אויביהם, וזו היתה כוונת יעקב לעורר נצחו לדורות הבאים.

וכן יש לומר הענין שנלחם יעקב עם שרו של עשו, וכמו שכבר כתב הרמב"ן ז"ל כי ענין מלחמת יעקב והמלאך הוא רמז לדורות הבאים, דהנה היצר הרע הוא מלאך והאיך יכולים ישראל להתגבר עליו ולנצחו אלא הענין הוא כנ"ל דמעשי האבות סימן לבנים ופתחו לנו האבות הק' פתח בעבודת השי"ת לדורות למען יוכלו גם הם לילך בדרכי אבות ולעבדו ית"ש, ומה שנלחם יעקב אבינו ע"ה עם שרו של עשו הוא היצה"ר היה כדי להשפיע לדורות הבאים את הכח לנצח את היצה"ר הגם שהוא מלאך.

ועפי"ז יש לפרש גם מה שאנו אומרים בתפילה "כי פדה ה' את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו ברוך אתה ה' גאל ישראל", כי פדה השי"ת את יעקב אבינו וגאלו מיד המלאך החזק ממנו, 'ברוך אתה ה' גאל ישראל' מודים אנו להשי"ת שעל ידי זה גאל את ישראל, שבזכות שניצח יעקב אבינו את המלאך היצר הרע עורר את נצחו לדורות הבאים, למען יהיו ישראל נגאלים מחבלי היצר הרע בכל דור ודור.

וכן איתא בגמ' (חולין ו.) במעשה דרבי פנחס בן יאיר שנעשה לו נס ונבקע לו גינאי הנהר, אמר רב יוסף כמה נפיש גברא ממשה, פי' שכל גדולתו וזכותו של זה שנבקע לו הנהר הוא מכוחו של משה רבינו ע"ה שקרע לישראל את ים סוף, היינו על זה הדרך שכל מאורע שאירע לאבות הק' הוא סימן לבנים לדורות, ופתחו לנו על ידי מעשיהם פתח בעבודת השי"ת למען נוכל גם אנו לילך בדרכיהם.

(תשנ"א, תשנ"ג, תשנ"ד)

עובדות וסיפורי צדיקים

על הרה"ק המגיד ממעזריטש זיע"א

מלוקטים מתוך הספר 'דברות קודש' מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

רבים היו חשוב שהרעיש בעולמות העליונים.

בשנה שבה נסתלק רבי אהרן הגדול זיע"א ששה אצל מורו ורבו המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, ולפני חג הפסח נכנס רבי אהרן לקבל ברכת פרידה, וברכו המגיד לשלום, ומיד עם צאת רבי אהרן מבית המגיד, שלח המגיד כמה מתלמידיו שיעכבו את רבי אהרן שלא ישוב לביתו, והלכו התלמידים ועכבוהו בפקודת המגיד הגדול, ושוב נכנס רבי אהרן ליטול ברכת פרידה, וברכו המגיד לשלום ונתן לו רשות לשוב לביתו, ולאחר שיצא שלח שוב המגיד כמה תלמידים לעכבו אצלו, ולבסוף שב

לבא להתגורר ב"אניפולי", ובאמת כל אותה תקופה לא מת שום אדם באניפולי, ויהי לנס.

מסופר ששבת אחת ששהה הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א אצל וגם המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, היה יושב רבי אהרן ואומר שיר השירים, ובאותו שעה עלה המגיד ממעזריטש על ערש יצועו, לאחר זמן מה שלח המגיד את משמשו לומר להרה"ק רבי אהרן שיפסיק מאמירת שיר השירים שלו כי באמירת שיר השירים שלו מרעיש הוא את כל העולמות ומפריע למנוחת המגיד ממעזריטש זלה"ה, ולאחר זה המעשה היו חסידי המגיד ממעזריטש אומרים ששינת רבם היה גדול יותר מאמירת שיר השירים של הרה"ק מקארלין, וחסידי קארלין היו אומרים שאמירת שירהשירים של

בתקופה האחרונה לחייו של המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א (יומא דהילולא י"ט כסלו, תקל"ג), עבר לגור ב"אניפולי" ושם מנוחתו כבוד, ומעשה שהיה בעירו "מעזריטש" מגיפה גדולה, ובעיר "אניפולי" עדיין לא שלטה המגיפה, וגזר מושל העיראניפולי שלא יתנו לשום אדם זר להכנס ל"אניפולי" כי חשש שמא יבאו איתם את המגיפה ר"ל, והמגיד זיע"א רצה לנסוע לאניפולי ואותו מושל לא הניח בעדו, והלך הרבי ר' זושא מאניפולי זיע"א להשתדל אצל המושל להתיר את כניסת המגיד לאניפולי, ואמר הרבי ר' זושא למושל שאם המגיד יבא להתגורר בעירם אזי בטוח הוא שיגן על העיר ברוב קדושתו וצדקתו ולא ימות שום אדם באותה שנה, אז הניח המושל את המגיד

רבי אהרן לביטו, ובאותו חג הפסח נסתלק רבי אהרן הגדול לעולם האמת.

לאחר הסתלקותו נכנסו התלמידים ושאלו את המגיד לפרש הדבר, שמצד אחד נפרד מרבי אהרן לשלום, ואת התלמידים ציוה שיעכבוהו אצלו, ומדוע לא אמר בפרוש לרבי אהרן שיתעכב אצלו בחג הפסח, אמר להם המגיד הנה אצל משה מצינו שאמר עליו הקב"ה בכל ביתי נאמן הוא, פירוש שלא סיפר רזין שלא היה עליו לגלותם, כמ"כ כאן אף שאמנם רציתי לעכבו בזה העולם, מ"מ לא רציתי לגלות לו זאת בפרוש, רק עשיתי תחבולות שונות לעכבו אצלי, ולא עלתה ביד.

(תשנ"ו)

ידוע שהמגיד הגדול ממעזריטש אמר על הרה"ק רבי חיים חייקא מהמדורא זיע"א, שבהמדורא יש מנורת זהב ובזיכה מלאים בשמן זית זך ופתילותיה מוכנות, וצריך רק להדליק את המנורה, ונסע רבי אהרן מקרלין להמדורא וישב בביהמ"ד ליד רבי חיים חייקא,

עצמו רק כחצי ובצוותא עם חברו יכול להיות שלם, וכן הכא, החצוצרות היו למקרא העדה, פירוש להקהיל את ישראל שיהיו בצוותא חזא, וכדי להיות באחדות ובאסיפה חובה על כל אחד ואחד לראות עצמו כאילו הוא חצי צורה, ורק יחד עם חברו נעשה יהודי שלם, וזה היה ענין התקיעה בחצוצרות למקרא העדה להורות על זה הענין.

(תשנ"ח)

מעשה הידוע מהרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זיע"א אשר ביקש פעם אחת מרבו המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א שיעתיר בעבורו שתהיה לו יראת שמים של מלאך, והמגיד מילא את בקשתו ופעל שיהיה לו יראת שמים כמלאך, מיד החל הרבי ר' זושא להתהלך בחדר מפינה לפינה והתחבא תחת המטה ולא היה יכול לעמוד או לישוב לרגע אחד מגודל היראה העצומה שבערה בקרבו, עד שחזר וביקש מהמגיד זיע"א שיטלו ממנו היראה הזאת, כי אין גופו יכול לסבול היראת שמים בדרגה הזו.

עשה לך שתי חצוצרות כסף מקשה תעשה אותם והיו לך למקרא העדה וגו', (במדבר י, ב). מקובל בשם המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א שאמר חצוצרות הוא לשון חצי צורות, ואפשר לומר בכוננת דבריו הק', על דרך שאמרו צדיקים בענין מצות נתינת מחצית השקל דוקא, הבא להורות כי כל אחד ואחד מישראל צריך שיראה

שכתב ה"מאור עיניים" (פרשת האזינו), וזל"ק: "כי מי שאוהב את חברו על דרך משל אם רוצה לאהוב עוד דבר אחר גם כן מי יעכב בעדו כי יאהב זה וגם זה, אבל הירא מפני חברו אינו זז מאתו מפני יראתו ממנו, כן על דרך משל האוהב השם בלא יראה אין האהבה בשלימות, כי יאהב זרים ג"כ, אבל הירא דבר ה' אינו זז מאתו וירא לאהוב כי יסיר מאחרי ה', ונמצא כל הולדות מעשים טובים שהם תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים, הוא ע"י יראה שנקראת אשה יראת ה', ואז כל מה שהאדם מסבל מביא לידי תועלת, כי מוליד בנים מעשים טובים", עכ"ל.

הזהב קונה את הכסף

ועד"ז אמר הרה"ק רבי יצחק אייזיק מסוואלואו זיע"א (אחי אביו של ה"אמרי יוסף" מספינקא זיע"א) על דברי המשנה "הזהב קונה את הכסף" דהנה נודע שזהב רומז ליראת שמים, וכסף רומז לאהבה, נכסף נכספתי, דהתנא מלמדנו שהזהב קונה את הכסף, שמי שבידו יראה אזי סופו לקנות הכסף מידת האהבה, אך הכסף אינו קונה את הזהב, שמי שיש בידו אהבה בלבד אינו קונה לעצמו מידת היראה, ודפח"ח.

ואולי נוכל להעמיס דזה הענין במאמר חז"ל (שבת פט) דכשבא הקב"ה לאבות הקדושים ואמר "בניך חטאו", אזי אברהם אבינו ע"ה ויעקב אבינו ע"ה השיבו וכו', ורק יצחק אמר פלגא עלי ופלגא עלך, כי יצחק הוא מידת היראה ויראה היא מידה שקיימת לעד ולא שייך בה מיחוי חלילה.

יה"ר שנזכה ל"חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא", וממילא נזכה ל"חיים שאין בהם בושה וכלימה" בעת הניסיון, ונזכה לטוב הצפון לצדיקים לעתיד לבוא כדכתיב "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך".

שגנוזו לצדיקים לעתיד לבא. והנה נאמר כי אין מחסור ליראיו, דורשי ה' לא יחזרו כל טוב. נמצא מי שיש לו מדת היראה אינו חסר מכל טוב, והטעם מפני שהוא מושרש במדת היראה הנקראת אשה יראת ה'. והמדה הנ"ל נקראת אוצר בית ה', כמ"ש יראת ה' היא אוצרו, ובאוצר גונזין כל טוב, ולכן אין מחסור ליראיו.

וזהו טעמה, פירש החזיקו במדת היראה וטעמו אותה, ותזכו לטוב הגנוז שם. וזה כי טוב סחרה פי' מסבבת וסוחרת טוב הגנוז בתוכה", עכ"ל. וכדברי ה"מאור עיניים" לעיל אם קנה היראה קנה הכל.

בית מקלט נצחי

והיראה היא בית מנוס לו לאדם לשמירה מפני היצר הרע, והיא הנותנת לו כח לעמוד במצבים הקשים ביותר, גם כאשר ניטלו ממנו כל המדריגות וכד"ק של ה"מאור עיניים" (ליקוטים), וזל"ק:

"הענין הוא התורה מתחלת בב', מפני שהיראה נקרא בית, כי כמו אדם שיש לו עושר ונכסים לרוב, כשאין לו בית להכניס חפציו, הרי כל חפציו מושלכים הפקר וכל הרוצה ליטלו ולהפסיד יוכל להפסידו, אבל כשיש לו בית נשמרים מכל הדברים, כן האדם שיש לו תורה וחכמה ואין לו יראה, הרי הם מושלכים בלי דבר שיגבילם מלהיות חכמותיו בחוץ, להשתמש בחיצוני ולהפסד. ולכן נאמר בשמואל ותשובתו הרמתה כי שם ביתו, ר"ל ששב אל רום המדריגות, מפני שכל מקום שהוא שם ביתו עמו, היא היראה, אמנם היראה מגבלת האדם לבל יצא לחוץ, ואז הכל נשמר בגבולו לכן נקרא היראה בית. וזהו טעם כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו וחכמתו מתקיימת ויובן", עכ"ל.

ובית היראה עומדת לעד ונותנת לו לאדם הדרך לחזור למדריגותיו הקודמים ולהישמר מהחטא בכל מצב, ואין שום רוח שבעולם יכול להזיז היראה המושרשת בלב האדם וכמו

המשך 'אהלי שם'

לא כל אחד יכול להיכנס אל המלך

והענין הוא כי יראה מילתא השווה לכל נפש היא, שמוראה של מלכות מוטלת על כל הבריות, משא"כ אהבת המלך נתונה לחילוקי מדריגות, ולא כל אדם זוכה וכמו שהאדם הנחות והפחות ביותר כזב ומוכה שחין, אין לו להיכנס לחצר המלך הפנימית ולהביע חבתו ואהבתו למלך, כי אינו במדריגה גבוהה זו, אבל יראת המלך מוטלת על כל נתיני המלך ללא יוצא מן הכלל, וכפי שהביא רביה"ק הרבי מלובלין זיע"א בשם המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א (זאת זכרון, ראה), וזל"ק:

"והנה אמר עוד (המגיד ממעזריטש זיע"א), יראתך, צריך האדם בעצמו להשיג, והאהבה צריך לבא מהי"ת. כי פשוט נראה כן, כי מה האדם פחות שבפחות לומר למלך אני אוהב אותך ולנשק את המלך, כי אם לירא מפניו מוטל על הכל, מכש"כ מלך מלכי המלכים הקב"ה, כי השי"ת ברחמי לוקח מהאדם היראה, ונותן לו אהבה בעת שראוי לזה".

יראה חוט המחבר בין היהודי לקונו

הנה דבריו הקדושים של כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א הם חיזוק גדול לאדם בעבודת ה', שאם יראה האדם שמתגבר עליו יצרו במידת אהבת ה', ואין לבבו כתמול שלשום, אזי כל זמן שקדם האדם ורכש לעצמו מידת היראה, אזי היא אחיזתו בהקב"ה כיתד אשר לא תמוט, ובס"ד עוד יראה אור בשאר המדריגות גם כן, כי כל זמן שיש לו יראה לפליטה ומושרש בה אינו חסר מאומה, ומחובר ומקושר הוא לאילנא דחייא הקדוש ברוך הוא, וכדבריו הקדושים של המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, בספר "מגיד דבריו ליעקב" (והוא ליקוטי אמרים סימן קפח א-), וזל"ק:

"טעמה כי טוב סחרה. יובן ע"פ מה שאמרו רז"ל על פסוק וירא אלקים את האור כי טוב,

חסידיים ואנשי מעשה הרה"ח רבי דוד צבי שלמה קאפ זצ"ל ליום היארצייתו - י"ט כסלו תשי"ס

משה, ושמעתי מפיו אבלח"א כמה עובדות על שליחויות ששלחו הרבי לכמה מטרות נסתרות והוא עשה כחסידי נאמן כל מה שצויה עליו הרבי בלי הרהור קל, ובהזדמנות אחרת הלך עם הרבי הברכת משה למקום מסוים ללוותו ולהיות לו לשומר והיה באותו מעמד ענין של מסירות נפש כפשוטה כי בגופו ובגובה קומתו סוּך וגונן על הרבי החלוש והצנום במקום הדוחק העצום כאשר הוא סופג את הדחיפות העצומות שהרבי זיע"א בודאי לא היה יכול לסובלם.

שמעתי מהגה"ח רבי יצחק דוד רוטמן שליט"א כי ר' דוד סיפר לו אשר בעת שזקני הרה"צ רבי מרדכי דוד וויינשטוק זצ"ל חזר מארה"ב בה שהה (בהפסקות של תקופות קצרות שבהן היה חוזר לביתו בירושלים) 24 שנים מאז שנת תרפ"ב עד שנת תש"ו, והיה בשוה לירושלים חזר להתפלל בבית מדרשנו. נענה זקני ואמר לו לר' דוד: מה אומר לך, הניגונים ששרים בעת התפילה נשאר אותם ניגונים אבל התפילה לא נשארה אותה תפילה. פעם היו מתפללים כאן בקול רעש גדול עוד יותר מאשר בקרלין ובאריכות גדולה ורתיחה עצומה ואילו כיום אין הדבר כן.

בעל צדקה גדול היה ר' דוד והיה מחלק צדקה בסכומים גדולים ומהדר אחר מתן בסתר לעניים הגונים, והרבה מעשי צדקה שעשה באין רואים נותרו בשפיר חביון ורק יודע תעלומות הוא היודע ועד, ונתקיים בו "והלך לפניך צדקך" בעת שנסתלק בשם טוב מן העולם ויצאה הלווייתו מבית מדרשנו "בית דוד" ונטמן בהר הזיתים ליד ציון אביו בקברו אשר קנה בחייו.

הריני בזה להביא את סיפורו שסיפר לי על הסדר המופלא של יציאת נשמתו של אביו הגה"צ רבי יעקב אשר קאפ זצ"ל והיה הדברים לזכרו ולטובת נשמתו בגן עדן.

שקיבל מבעלי המאפיה לתת לרבי. כשהביאה הביתה הודתה לו הרבנית על הדבר, והוסיפה "אבל מה זה יעזור לנו. הרי הבית נגוע במכת עכברים והם יקלקלו את הקמח". מיד אזר ר' דוד מותניו ועמל שעה ארוכה עד שסתם את כל החורים בבית וחיסל את המכה לרווחת כל בני הבית.

בהזדמנות אחת נענתה הרבנית הצדקנית מרת עטיל ע"ה ואמרה עליו ר' דוד האט גיטאן פאר אונז אין די שווערע יארן" (ר' דוד עשה למעננו בשנים הקשות), והכירה לו טובה כל חייה על כך ואין צריך לומר שהרבי הברכת משה הכיר לו טובה לעולם על טובו ומסירותו. (את שתי העובדות האחרונות שמעתי מהרה"ח שמואל פרוש שליט"א).

בעת שהשיא מרן הברכת משה את בתו הבכורה הצדקנית מרת חנה שתחיה לאורך ימים טובים, עם הרה"צ רבי שמואל עוזר זצ"ל, היה האח הגדול ר' דוד השושבין ביחד עם הרבי הברכת משה ותמכו בידי של החתן מזה אחד ומוזה אחד בהולכים אותו לחופה.

שנים רבות שימש ר' דוד כגבאי של בית מדרשנו "בית דוד", מאז שאבי זצ"ל מסר בידי את התפקיד בו שימש הוא לפניו כמה וכמה שנים, ועמד על המשמר בכל ענין ובפרט בזמני התפילה ועל כך נלחם בתופעת האיחורים בכל תוקף, כשאינו נותן לסטות מזמן התפילה הקבוע אפילו בדקה אחת. היה איש רעים להתרועע וחיוכו על פניו תדיר ובכיסו החזיק תמיד מלאי של סוכריות כדי לחלק לכל הילדים הרכים עד שהורגל שמו בפייהם "דער גבאי פון די צוקערלאך"... ובכך היה ניכר כחסידי לעלוב אמיתי שהגדולים והקטנים שווים בעיניו ולא ראה פחיתות כבוד להיות חברם וחביבם של הילדים.

היה חסיד ומקושר בלב ונפש לרבי הברכת

ויצאה נשמתו בייחוד

סדר ימיו האחרונים והסתלקותו המופלאה של הגה"צ רבי יעקב אשר קאפ זצ"ל כפי שסיפר בנו הרה"ח דוד צבי שלמה קאפ ז"ל

כל אותו שבוע לא היה ניכר עליו שום דבר אלא שביום חמישי לפנות ערב אמר לאמא שאלו ימיו האחרונים ולמחר בשעה פלונית יפטר מן העולם, ונקב בשעה המדויקת שבה אכן יצאה נשמתו בטהרה. אמא מיד החלה לבכות לשמע דבריו המזעזעים, אי לכך צויה עליה לילך הביתה ולקרוא לבנים. נכחו שם גם כלותיו הבכירות נשות בניו, אחי הרה"ח ר' אברהם ז"ל ואחי הרה"ח ר' שמעון ז"ל, עליהן פקד ללכת השוקה ולקנות צרכי שבת. הוא התכוון שהן לא תהיינה נוכחות במקום בשעת כזאת אבל הן בשומען את דבריו שקטה רוחן, הבינו שאם אבא מצווה לקנות צרכי שבת סימן שבשבת יהיה בסדר... ופנו לצאת. הן לא

גדולה העלוהו על אלונקה ונטלו אותו אל האמבולנס, אלא שעל יד פתח הבית צויה אבא שנעצור ונגביהו אל המזוזה. הוא הניח ידו עליה, שפתיו רחשו תפילה חרישית ועיניו נטפו דמעות כמרזבים, כך נמשך הדבר עשר דקות. הבנתי מיד את המתרחש ולבי הלם בקרבי. אבא יודע שהוא כבר לא ישוב אל הבית והוא נפרד ממנו... דמעות נטפו מעיני אך התאפקתי בכל הכוח שאבא לא יראה את דמעותיי. ביום שני, חג שמחת-תורה קרא אבא לאמא ובקשה שהבנים יעמדו סמוך למיטתו ללא הרף, יקיימו משמרות לילה ויום. כך עשינו ולא עזבנו אותו לרגע קט בלי שמירה.

בשבוע הבא ימלאו 16 שנה לפטירתו של הגבאי המסור בבית מדרשנו "בית דוד" - בהר"ן בירושלים. ומשום הכרת הטוב לאיש יקר זה חובה עלינו לספר בשבחו של האי גברא יקרא.

הרה"ח רבי דוד קאפ זצ"ל נולד בתשעה באב תרע"ט לאביו הגה"צ רבי יעקב אשר זצוק"ל והוא היה הילד הראשון שנקרא על שם הרה"ק הרדצ"ש זיע"א. בענין זה שמעתי מאבי הגה"ח רבי שלמה מנחם זצ"ל דבר פלא. אחיו הבכור המקובל הגה"צ רבי משה יאיר זצ"ל חלם זמן לא רב אחרי הסתלקות זקנו הרדצ"ש זיע"א, אליו היה מקושר בכל נימי נפשו, שזקנו נגלה אליו וגילה לו בחלום כי בביתם של רבי יעקב אשר וזוגתו הצדקנית מרת רבקה ע"ה יש חדשות, וכי מרת מרת רבקה קאפ תלד בעוד כך וכך ירחים בן זכר. למחרת בבוקר פגש את הגה"צ רבי יעקב אשר בבית הכנסת ובראותו אותו חיין לעצמו חיין מסתורי כי הוא ידע מה שר' יעקב אשר עצמו עדיין לא ידע. תמה רבי יעקב אשר לחיוכו זה ושאלו מה פשר הדבר, אך דודי הגרמ"י לא רצה לומר לו דבר, ורק לאחר שנולד לו הבן כעבור ח' ירחים, גילה לו את החלום המופלא.

מנעוריו היה הנער הצעיר דוד מקושר בכל נימי נפשו לכ"ק מרן אדמו"ר הברכת משה זיע"א וצוואת קודש הייתה לו מאביו כי בכל יום בעת שהוא חוזר הביתה מלימודיו בתלמוד-תורה להיכנס לביתו של הרבי בבתי ורשא ולבדוק מה חסר בבית, ואם היה חסר דבר מה הוא היה דואג לקנות הכל. תקופה ארוכה היה מביא מדי יום שתי ככרות לחם ממאפיית "הויזמן" - בה עבד - לביתו של הרבי שבאותן השנים סבל מזלעפות רעב ולא היה לתת לילדים הרכים דבר מה לאכול, ופת הלחם שהביא אתו היוותה הצלת נפשות כפשוטו. פעם אחת הביא שקית קמח גדולה

בשנתיים האחרונות לחייו של אבא מארי עלי אדמות חלה מאד וסבל ייסורים קשים אותם קבל באהבה ובדומיה. כל העת היו מצטברים בבטנו מים, ומדי חודש היה צריך לעבור טיפול כדי לשאוב הנוזלים מגופו. בבוקר יום ראשון כ"א תשרי (תרצ"ה) הוא יום הושענא-רבה, נבקעה פתאום כרסו הנפוחה וכל החדר הוצף במים. אמא הצדקת מרת רבקה ע"ה נכנסה לסוכה בריצה מבוהלת וצעקה אלי מרות: "דוד, הצילו! ראטעווע דיין טאטע".

מיד רצתי להזעיק את ד"ר פרופר, הרופא הירושלמי הידוע. כשהגיע הרופא צויה לקחתו בדחיפות לבית החולים "הדסה". בזריזות

הרחיקו ללכת, עודן עומדות בחצר, יצא אחי ר' אברהם מחדרו והוא גועה בבכי. נבהלו כלותיו ופנו לחזור אל חדרו, כאשר ראה אותן אבא כשהן שבות הפטיר בבת שחוק: רואני שאתן "באלעבוטע'ס" זריזות מאד, בתוך כמה דקות כבר הספקתן לקנות צרכי שבת...

ואז קרא לנו אבא ומסר לנו את צוואתו - כולה מקשה אחת של רוחניות טהורה - על סדרי ההלוויה ויום היארצייתו, כיצד ננהג בהם. אור ליום ששי (כ"ו תשרי תרצ"ה) ראו עליו בחוש שמתכונן לעבור לעולם שכולו טוב. באשמורה אחרונה של ליל הציץ כל רגע לעבר החלון לראות, שמא כבר האיר השחר ויוכל להניח טלית ותפילין. ושאל כל העת אם כבר אפשר להתפלל. כשאמרנו לו שאפשר בקש להניח טלית ותפילין ושקע בתפילה. אחרי סיים להתפלל אמר לנו "קינדערלאך, לכו מיד להתפלל, אחר כך כבר לא תוכלו, יען כי אלו שעות אחרונות ממש".

הלכנו להתפלל בזה אחר זה. שלא להשאירו בלא שמירה. בינתיים נכנס ד"ר פסין מנהל המחלקה, בדק אותנו ואמר לנו:

"מה אתם מודאגים? בדקתי אותו והכל אצלו בסדר, אין שום סימן להרעת המצב חלילה".

אבל פשיטא ומיותר לציין שדבריו לא תרמו מאומה להרגעת רוחנו הסוערת. ידענו שאבא יודע את מצבו יותר טוב מהרופא.

שוב קרא לנו אבא ומסר לנו כמה בקשות הנוגעות לסדרי הקבורה (כפי שיסופר להלן) ואחרי כל זאת בקש שנטה את גופו ופניו אל הקיר, ומיד החל לומר וידוי בלחש.

אחי הרה"ח שמעון ז"ל חשש שמא שכח האבא שבבר התפלל ועתה הוא מתפלל בשנית, לכן גחן מעל פניו לשמוע מה שאומר. מיד סימן לו אבא בתנועת יד שלא יפריע לו.

שעתיים תמימות שכב כך, פניו אל הקיר ושפתותיו מלחשות וידיו ותפילות, וכשסיים בקש מאתנו שנסובב אותו שוב ופניו אלינו.

מיהרנו לעשות כדבריו. אך כאשר הפכנו

אותו אלינו הוכינו בתדהמה, פניו הטהורות זרחו באור עילאי, אור שלא מעלמא הדין, עד שלא יכולנו להביט בהן כלל.

אבא ביקש שניתן לו מעט מים, נטל את ידיו ובירך. יישר את פאותיו ואח"כ סרק את זקנו באצבעותיו הרטובות, (כידוע לידועי ח"ן, ומובא על גדולי המקובלים שסידרו זקנם ופאותיהם בטרם הסתלקותם וגם דודי הגה"צ המקובל רבי משה יאיר ויינשטוק זצוק"ל עשה כן לפני פטירתו. י.ג.) ומתח את רגליו וישר אותן זו אצל זו.

להרף עין קצרצר פקח את עיניו והסתכל במבט מאוים אל סביבותיו לראות אם יש סביבו מנין.

אכן נכחו במקום למעלה מעשרה אנשים. אותה שעה לא ניכרו עליו כל סימני גסיסה. הוא גם לא גנח ולא נאנח אפילו אנהה קלה.

כשראה שיש מנין חזר ועצם את עיניו, סמך עשרה ראשי אצבעותיו אלו לאלו כמין גג משופע ונשא את כפיו למעלה. (תנועה של צדיקים והוא יחוד שם הוי"ה, וראינו תנועה זו הרבה אצל רביה"ק הברכת משה זיע"א ובנו רביה"ק זיע"א) כלפי שמיא.

מיניה וביה חזרו ידיו ונשטמו כשהן חסרות רוח חיים.

הרופא שהוזעק לאלתר מן החדר הסמוך הפטיר בפנים דואבות "הוא כבר איננו".

נכחו במקום אישי מעלה כמו הרה"ח רבי זישא ברנדווין ז"ל והרה"ח רבי משה ווייס ז"ל ועוד. הם נשארו רתוקים למקומם כמו אחוזם שיתוק.

"כבר היינו לא פעם במעמד של יציאת נשמה, אך כזאת עוד לא ראינו". ציינו שניהם בהתרגשות.

הרה"ח משה ווייס שב והדגיש, עוד פעם, כי זו פעם ראשונה שהוא רואה פטירה מסוג זה.

אני יכול להוסיף, כי כ"ק אדמו"ר (הברכת משה זיע"א) היה תמיד מפליא את הסתלקותו של אבא מאיר זצ"ל, ולא פעם היה שב ומספר

את דבר השתלשלותה בהתפעלות גלויה. כאמור, בצהרי יום ששי יצאה נשמתו של אבא.

כעבור זמן קצר להפליא נערכה ההלוויה. עליה לא הוכרו בחוצות קריה (כמקובל) וזאת לפי בקשתו.

בצאת המיטה מן הבית תקעו בשופרות וחילקו ח"י פרוטות לצדקה לע"נ.

רבים מבני ירושלים עם חכמיה וצדיקיה חלקו לו כבוד אחרון במסע הלוויה המוני.

קברו נכרה במרומי הר הזיתים, צופה פני ירושלים ליד קברו של חברו וידידו הטוב הרה"ח ר' אברהם פרנקל ז"ל.

אחר סתימת הגולל ניגשו ידידי חסידי לעלוב (על פי צוואתו) אל ציונו של מורו ורבו הרה"ק אדמו"ר רבי דוד צבי שלמה זיע"א, עמדו ליד המצבה בדחילו ורחימו ואמרו:

"מיר ווילן מודיע זיין דעם רבי'ן אז מיר האבן גיברענגט דא אייער חסיד ר' יעקב אשר קאפ זכרונו לברכה". (להווי ידוע לכם כי הבאנו לכאן את חסידכם ר' יעקב אשר קאפ ז"ל)

כך תמו ונשלמו ס"א שנותיו של אותו חסיד ומתחסד עם קונו, מופלא ומופלג, שהיה מעמודי התווך של חסידי לעלוב בירושלים עיה"ק, עבד את בוראו בצנעא ובתמימות וקיבל כל ייסוריו באהבה (כמו את פטירתו של בנו הבחור המופלג יחזקאל ז"ל שנפטר שנה ומחצה קודם לכן, בחודש שבט תרצ"ג, ועוד הרפתקי דעדו עליה), ועדיין לא ספרנו כאן אלא רק מקצת מן המקצת ממה שנודע לנו.

(סדר ההסתלקות סופר לי בשעתו על ידי

בנו הרה"ח רבי דוד קאפ ז"ל בעת סעודת היארצייתו של הרה"צ רבי יעקב אשר זצ"ל בבית מדרשנו "בית דוד" - כ"ו תשרי תשמ"ח, בנוכחות אחיו הרה"צ רבי שמואל עוזר זצ"ל והרה"ח רבי ישראל ז"ל שהוסיפו עוד כמה וכמה פרטים חשובים ליריעת סיפור חייו)

לחזיר ולהאיר - מאת הרב אברהם יהודה טיקוצקי

שנאמר ע"י משרע"ה ולא נאסרו בגיד הנשה אלא רק משום ציווי משה בתורה.

וא"כ לשיטת הרמב"ם הרי גם לרבנן נאסר גיד הנשה לבני יעקב ולפני מ"ת עדיין קשה קושיית הגמרא הרי הותרו בבהמה טמאה אז מה עשו לפי רבנן.

בחינוך מצוה ג' אכל גיד אחד אפי" פחות מכזית לוקה דהוי בריה ובמנחת חינוך כתב אם אכל כזית מעט מעט בכדי אכילת פרס מצטרף ובאבר מן החי יש חידוש ומצטרף גידין ועצמות ובגיד הנשה אין בגידין בנותן טעם א"כ אם חלקו לכזית לכאורה יהיה פטור אא"כ עכלו בבת אחת.

להרוג הא גם בנקה המכה חייב מיתה מדין רודף וא"כ אמאי שבתו יתן הרי צריך להפטר מתשלומים מדין קלב"מ ע"כ דגם לנרדף אסור להרגו. אבל הפמ"ג כותב כיון שאין מצוה אין קלב"מ כלומר שדין זה הוא היתר ולא מצוה.

על כן לא יאכלו בני"א את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה (ל"ב,ל"ג)

בחולין ק: נוהג בטהורה ואינו נוהג בטמאה ר"י אומר אף בטמאה אר"י והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין טמאה מותרת להן אמרו לו בסיני נאמר אלא שנכתב במקומו ומרש"י משמע שפסוק זה נאמר בסיני ועד סיני לא הוזהרו אבל בפירוש משניות לרמב"ם כותב שלכו"ע נאסרו בני"א בגיד הנשה אלא שאנו מצווין רק במה

עוד עניין מפרשה הקודמת בפסוק ט"ו אומר רש"י אם לשון כי ובפסוק כ' ועאע"ה אומר אם יהיה אלוקים עמדי וכולם תמהים מהו לשון הספק אבל לפי רשיה"ק יעקב אומר כי כלומר כאשר יהיה אלוקים עמדי בלשון ודאי אחרי הפגישה עם עשו. יש מקשים איך עשו שלח אליפו להרוג יעקב הרי עדיין יצחק חי ולא רצה לצערור ורק על דרך הלצה י"ל שיצחק היה כבר סומא וחשוב כמת.

ירא יעקב מאוד ויצר לו (ל"ב,ח') וברש"י ויירא שמא יהרג ויצר לו שמא יהרוג את אחרים. ורע"ק מביא בשם הרא"ם וגור אריה שהיה מיצר שמא יהרוג אחד מאנשיו והם לא באו להורגו אלא אנשים

לקט סיפורים ועובדות על הרה"ק רבי דוב בער המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א לרגל יומא דהילולא קדישא י"ט בסליו תקל"ג

מפי הרה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א מחשובי חסידי אנ"ש וממעתיקי השמועה בחצה"ק

ל"א לשכוח את שני המאורות הגדולים ה"ה המגיד ממעזריטש והר"ר ברוך ממעז'יבוז' זיע"א

הרה"צ רבי יהושע העשיל הלטובסקי זצ"ל היה מספר מה שמע מהחסיד רבי חיים מנדל קוסטרומצקי זצ"ל (שהכיר עוד את הרה"ק ה"בית אהרן" מקארלין זיע"א והיה ממקורבם של הרה"ק רבי אשר [השני] מסטאלין - ובנו הרה"ק רבי ישראל מסטאלין - הפרנקפורטר זיע"א. היה אדם גדול בתורה עד שבעל "החפץ חיים" זצוק"ל כינה אותו בתואר 'ספר תורה חי'), שבעת שולחנו הטהור של הרה"ק ה"בית אהרן" מקארלין זיע"א בימי ח"י - י"ט כסליו לכבוד הילולת הרה"ק המגיד ממעזריטש והילולת הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'יבוז' זיע"א היה נערך מדי שנה סיום הש"ס לטובת נשמתם. ופעם התבטא ה"בית אהרן" ואמר בזה"ל: "פארוואס האבן מיר מתקן געווען דעם סיום הש"ס ח"י-י"ט כסליו, מען זאל נישט פארגעסן אז ס'איז געווען אזוינע שני המאורות הגדולים דער מגיד מיט דער רבי ר' ברוך" - מדוע ייסדו לסיים את הש"ס בימי ח"י י"ט כסליו, כדי שלא נשכח שהיו שני המאורות הגדולים ה"ה המגיד ממעזריטש והרבי ר' ברוך ממעז'יבוז' זיע"א.

רבינו ה"ברכת משה" זיע"א היה נוהג אף הוא לערוך את שולחנו הטהור בימי ח"י-י"ט כסליו לכבוד הילולת הרה"ק המגיד ממעזריטש והרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'יבוז' זיע"א. הוא החל לערוך את שולחנו מבעוד יום לפני השקיעה ביום ח"י כסליו יומא דהילולא של הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'יבוז' והמשיך לתוך הלילה - ליל י"ט כסליו יומא דהילולא של המגיד ממעזריטש זיע"א.

מקוה של אש ומקוה של מים

בשנת תשל"א נסעתי יחד עם ידידי הרה"ח רבי שמחה קרקובסקי שליט"א מירושלים לב"ב להשתתף בעריכת השולחן הטהור של רבינו הברכת משה לכבוד הילולת המגיד ממעזריטש והר"ר ברוך ממעז'יבוז'. במהלך השולחן הטהור סיפר רבינו הברכת משה, שבפעם הראשונה שהמגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א הגיע אל רבו מרנא ורבנא הבעש"ט הקדוש זיע"א שאל אותו הבעש"ט פירוש בספה"ק "עץ חיים" להר"ח ויטאל תלמיד האר"י הקדוש זיע"א, ואמר לו המגיד את הפירוש הנכון, אולם הבעש"ט אמר לו שאין זה הפירוש הנכון, ואמר לו שוב המגיד פירוש אחר עמוק יותר ובהשגה גבוהה יותר בתורת הסוד, אולם הבעש"ט אמר לו שעדיין אין זה הפירוש הנכון. כך נשנה הדבר כמה פעמים, עד שהבעש"ט קם ממקומו והתפשטה אש באותה שעה מסביבם ובמעמד

זה אמר לו הבעש"ט את הפירוש ב"עץ חיים", והוסיף לאמור לו, שכך - בדרך זו יש ללמוד בספר "עץ חיים".

והוסיף רבינו הברכת משה וסיפר, שידוע שהמגיד הקדוש היה חולה וחלש כל ימיו, ובתקופה שהיה אצל רבו הבעש"ט לא היה הולך לטבול במקוה טהרה מרוב חולשתו. ואמרו הצדיקים, שאם היה המגיד ממעזריטש הולך לטבול במקוה הרי שהיה בכוח זה מכניס הרהורי תשובה לכל העולם והיה מקרב את ביאת המשיח, ומן השמים עכבוהו שלא יוכל ללכת לטבול במקוה.

והוסיף הברכת משה, שכשהיה המגיד אצל הבעש"ט ולמד עמו את הפירוש בספה"ק "עץ חיים" היה מוקף אז במקוה של אש, ומקוה של אש היא מדריגה גדולה יותר משל מקוה של מים.

והרחיב הברכת משה לבאר את דבריו, שלכאורה אם היה מוקף במקוה של אש שהיא מדריגה גדולה יותר ממקוה של מים מדוע אפוא לא הכניס הרהורי תשובה לכל העולם כמו שהיה עושה אילו היה טובל במקוה של מים. וביאר הברכת משה, דהנה כתוב "וירד משה מן ההר אל העם" ואיתא בספה"ק שהצדיק כשרוצה לתקן את האיש הפשוט בעל העבירה צריך הוא לירד אל מדריגתו כדי להעלותו ממדרגתו הפחותה, ועל אף שהאדם הפשוט אינו נקי מעבירות ויצטרך הצדיק גם לרדת ממדריגתו בשביל כך מכל מקום על הצדיק לרדת מעט ממדרגתו הגבוהה ביותר כדי להעלות את בעל העבירה ממדרגתו הפחותה ולתקנו, וכמו שאם נפל אחד לבור מלוכלך חייב זה שיווד להצילו אף הוא להתלכלך במקצת כדי להעלות את הנופל לשם, כך גם הצדיק כשרוצה להעלות את האיש הפשוט ולתקנו צריך אף הוא לרדת ממדרגתו (הענין מובא כמה פעמים בספה"ק "תולדות יעקב יוסף", וכ"כ בפרשת יתרו וז"ל: "לך אל העם וקדשתם היום וכו', ר"ל כדי שתוכל להעלות העם ממדרגת המונים פחותי הערך, אל מדריגת קדושה שהיא מדריגה עליונה, צריך אתה לירד תחלה למדריגתך, אשר ירידה זו יכונה להליכה, כנודע ההפרש בין הליכה לביאה, ואז תוכל להעלותו ולקדשו, וז"ש ל"ך אל העם וקדשתם." יעו"ש).

ולפי הביאור הנ"ל יובן הדבר מדוע המגיד ז"ע לא השפיע הרהורי תשובה בכל העולם בכך זה שהיה מוקף במקוה של אש, כי היות שמקוה של אש הרי היא מדריגה גבוהה ביותר לכן לא יכול היה להשפיע לכלל ישראל הרהורי תשובה, כי בכך לא ירד ממדרגתו ונשאר עדיין במדרגתו הגבוהה ביותר, ורק אם היה טובל במקוה של מים שזהו דבר השוה לכל נפש היה

יורד ממדריגתו בכך שטובל במקוה של מים ולא בשל אש ואז היה בכוח זה משפיע ומכניס הרהורי תשובה בלבנות בני ישראל וכך היה מקרב את הגאולה להביא את המשיח. אולם היות שעדיין לא הגיע זמן קץ הגאולה לכן לא הניחוהו מן השמים שיוכל לטבול במקוה של מים ובכך לרדת ממדרגתו כדי להעלות ולתקן את שורשי לבות בני ישראל, ולכן במצב כזה לא יכול היה לרדת ממדריגתו הגבוהה ולטבול במקוה של מים משום כך לא יכול היה כאמור להשפיע מרום דרגתו הגבוהה הרהורי תשובה לעולם.

ע"כ דברי רבינו הברכת משה.

מוסיף הרה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א: לפי דברי רבינו הנ"ל אמרתי לבאר מדוע הרה"ק המאור ושמש זיע"א בדבריו הק' בפרשת אמור על שני המאורות הגדולים שהיה העולם שמם עד שבאו הם, הזכיר רק את הבעש"ט והרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א, וכלשונו הטהור: "והיה העולם שמם עד שבאו שני המאורות הגדולים לעולם הבעל שם טוב הקדוש ואדמו"ר הרב רבינו אלימלך נשמתם בגנזי מרומים והם פתחו שער לה' צדיקים יבואו בו שלא יהרהר אדם שום הרהור תורה עד שיטבול עצמו לקריו" וכו' יעו"ש. ולכאורה אינו מובן כלל מדוע לא הזכיר את הרה"ק המגיד ממעזריטש זיע"א שהיה תלמידו וממשיך דרכו של הבעש"ט ורבו של הרבי ר' אלימלך זיע"א.

אולם לפי דבריו הנ"ל של רבינו הברכת משה יובן הדבר היטב, ובהקדם דיבור אחר שהיה רבינו חוזר ואומר, שיש לו בקבלה מזקינו רביה"ק הרדצ"ש זיע"א ששמע מרבו הרה"ק ה"בית אהרן" מקארלין זיע"א, שצדיקים לא אמרו דבר תורה ואפילו איזה סיפור או מעשה רק אם הם היו בעצמם באמת באותה מדריגה. וזה לשון קדשו של רבינו בעצמו במכתבו אל הגה"ח רש"א וובר זצ"ל: "אינני יודע עוד מה לכתוב, כי ירושה היא לי מכ"ק זקני ז"ע שבלא לב שלם - און אז מען האלט נישט באַ דעם, לא יכולים אף לספר איזה סיפור מעשה, ולאיש פשוט וגרוע כמו אני זה חסרון גדול, כי מדיבורים קדושים וממעשה צדיקים יכולים לבוא להתעוררות, לרוב פעמים אני כמו אֵלם בין אנשים שמדברים דברי תורה ויראה ולבי לב האבן - קען זיך דער וואָרטן זאל האַלטן באַ דעם. אבל מה אני יכול לעשות איך ויל מיר אנדערשין חאָטש זיין ווי אַלע געווענליכע יודין - ואינני יכול בשום אופן לשנות את טעמי ומניעת כתבי בשביל זה. עכלה"ק.

ולפי כל זה יובן היטב מדוע לא הזכיר המאור ושמש את המגיד ממעזריטש והזכיר רק את הבעש"ט והרבי ר' אלימלך זיע"א שהיה העולם שמם עד שבאו הם ופתחו שער לה' וכו',

כי היות שהרב המגיד ז"ע לא יכול היה מרוב חולשתו וחליו לטבול במקוה של מים כנ"ל ובכך לרדת ממדרגתו כדי להעלות ולתקן את הפחותים לכן לא השפיע בעולם את הכח הזה לטבול במקוה של מים וע"י כן להכניס בלבם הרהורי תשובה, כי כאמור הצדיקים לא דיברו ועשו כלום אם לא היו בעצמם באותם מדריגות וכנ"ל. וכלל גדול נקוט בידך, שאי אפשר לקיים שום מצוה מעשית במחשבה אפילו אם ייחד בה ייחודים וכוונות גדולות, ומוכרחים לקיים את המצוה בפועל ממש, ואכמ"ל.

ראיית הצדיקים למרחוק

בשנת תשל"ג בעת שולחן הטהור לכבוד יומא דהילולא של המגיד ממעזריטש זיע"א סיפר רבינו הברכה משה זיע"א, שידוע שבעת אמירת "אין כאלוקינו" של המגיד ממעזריטש לא היו מכניסים למניינו רק תלמידים מובחרים, והרבי הקדוש מלובלין זיע"א חפץ היה פעם להיכנס ולשהות במעמד עילאי זה, אולם המגיד הורה שאין צורך להכניסו, אך לבסוף כן נכנס הרבי מלובלין.

כשנכנס ושמע הרבי מלובלין כיצד המגיד הק' התחיל לומר "אין כאלוקינו" מיד התעלף, כי ראה את כל הפמליא של מעלה באים לראות את המגיד בעת אמרו "אין כאלוקינו". (כך סיפר רבינו הברכה משה. ולעתים הוסיף, שהמגיד התבטא על התעלפותו של הרבי מלובלין ואמר: "הלא אמרתי כבר שלא יכניסו בטלן זה למנייני").

והוסיף על כך רבינו הברכה משה ואמר, שהרה"ק הרבי מלובלין זיע"א בעצמו אמר פעם בזה"ל: "אויב עס רופט זיך האן אויגן, ויא קען א שטיקל ליים האפ האלטן פאר איר" - אם הם נקראים עיניים, דהיינו שעיניו טהורים ונקיים, איך תוכל הכותל לעכב בעדם מלראות. והפטיר רבינו הברכה משה לאמור: "די אויגן קענען זעהן, נאר אז עס איז פארשמירט דארף מען חאטשיק גלויבן אז די פריערדיגע צדיקים האבן געזעהן. היינט האט מען א זכייה אז מען קען שמועס'ן פון די פריערדיגע צדיקים - העיניים יכולים לראות למרחוק, אולם אם אינם נקיים וטהורים צריך לפחות להאמין שהצדיקים הקדמונים היו יכולים לראות למרחוק (ברוח קדשם). כיום, יש לנו את הזכייה שאנו יכולים לשוחח ולדבר מהצדיקים הקדמונים ההם.

כוונות האכילה של משה רבינו בעת הארבעים יום שהיה בשמים

סיפר הגה"ח רבי חיים אשר לדרמן זצ"ל (שקבע את ישיבתו בלילי שבת קודש ובסעודות מלוה מלכה בבית מדרשינו בירושלים משך 15 שנותיו האחרונים עד שנפל למשכב. בלילי שבתות היה מסב לשיעור חומש רש"י של הרה"ח רבי משה לייב קורנבליט זצ"ל ולאחר מכן ישב בהתוועדות חסידים זמן רב ולעתים עד 3 לפנות בוקר והיו שבתות מאירין ביותר. היה ידוע כאוצר בלום בדברי תורה וחסידות וכדייק נפלא בסיפורי צדיקים, ופעם הגיע המשפיע רבי אהרן טוסיג שליט"א לרבינו הברכה משה זיע"א לרגל הוצאת ספרו "קדושת עינים" לשאלו על כך ששמע סיפור על ה"בית

אהרן" מקארלין ושמע אותו בשני גירסאות והגירסה השניה שמע מרבי חיים אשר בשינוי פרטים, ובירר אצל רבינו איזה גירסה להכניס לתוך ספרו, והשיב לו הברכה משה בזה"ל: "רבי חיים אשר איז א מוסמך". ובעת שיצא רח"א לארה"ב לפני נישואי אחד מילדיו כתב לו רבינו הברכה משה מכתב מיוחד [השמור בידי חתנו המשב"ק הרה"ח רבי נח גולדברג שליט"א] ובתוך הדברים כתב בזה"ל: "אני מעיד עליו שהוא תלמיד חכם מופלג והוא אחד מבני עלייה שבדורנו", ששמע מהרה"ק בעל "בית אברהם" מסלאנים זיע"א בעת ששהה בארץ ישראל ששמע מאביו הרה"ק בעל "דברי שמואל" מסלאנים זיע"א שסיפר, שפעם בערב יום כיפור ישב המגיד מעזריטש אצל רבו הבעש"ט וראה כיצד הבעש"ט אוכל בסעודתו וכל מאכל שהכניס לפיו היה זה נראה ממש כמו שמכניס חתיכת להבת אש לפיו, הפת היתה נראית כלהבת אש ממש וכן הבשר וכן כל מאכל שהכניס לפיו, ולא עוד, אלא שגם הבעש"ט בעצמו היה נראה כלהבת אש ממש.

בגמר הסעודה פנה הבעש"ט לתלמידו המגיד ואמר לו, שזה עתה בא אליו משה רבינו וגילה לו ולימד אותו את כוונות האכילה שכיוון בעצמו בעיצומם של הארבעים יום ששהה בהם למעלה בשמים.

העיד על תלמידו שיש לו נשמת התנא רבי ישמעאל כהן גדול

וסיפר הגה"ח רבי חיים אשר לדרמן ששמע מהרה"ח רבי אלתר שיפמן ששמע מהרה"צ רבי לייזע"ל כהן זצ"ל מגדולי חסידי סלאנים (עליו התבטא הרה"ק ה"יסוד העבודה" מסלאנים זיע"א בזה"ל: "ער איז א עבדו את ה' בשמחה". היה זה בעת פרידתו מחסידיו ועברו לפניו שלושה חסידים גדולים ה"ה הרה"צ רבי לייזע"ל הנ"ל והרה"צ רבי הירש מיכל עליו התבטא: "זיין מוח איז א רשות היחיד", והרה"צ רבי מרדכי לידר עליו התבטא: "ער איז דוראך יוד" [כל כולו יהודי]), שהמגיד ממעזריטש התבטא פעם על תלמידו הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זיע"א שיש לו נשמת התנא רבי ישמעאל כהן גדול. וידוע שהרה"ק הרבי ר' זושא היה בן בית ומקורב ביותר אל רבו המגיד זיע"א, ופעם שאל אותו המגיד האם זוכר הוא שהיה כהן גדול בבית המקדש, והשיב לו שאיננו זוכר. לקח המגיד מטפחת והעביר על עינו של תלמידו הר"ר זושא ושאל אותו שוב אם הוא זוכר שהיה כהן גדול בבית המקדש. הוריד הר"ר זושא את ראשו כמי שמנסה להיזכר [ככלל הנודע המובא כבר בספרים קדמונים, שבשעה שאדם חושב מרים את הראש וכשהוא רוצה להיזכר במשהו מסוים מוריד את הראש] והשיב לרבו בזה"ל "יא, יא, יא", שאמנם כן, הוא נזכר אכן שהיה כהן גדול בבית המקדש.

המצות מצווה שהכין הרה"ק רבי אברהם המלאך לאביו הקדוש המגיד זיע"ל לליל הסדר

עוד סיפר הגה"ח רבי חיים אשר לדרמן מה ששמע מחסידי סלאנים, שהרה"ק רבי אברהם המלאך זיע"א בנו של המגיד כמעט לא התראה עם אביו הקדוש כי כל אחד היה עסוק בעניינים רמים שלו. וכדי לקיים את מצוות כיבוד אב

בהידור היה נוהג לכבד את אביו בשני דברים, האחד היה, לסכך את סוכתו של אביו, שהוא היה נוהג לבוא במיוחד לבית אביו ולסכך לו את סוכתו. והדבר השני היה, שהוא אפה לו את המצות מצוה בערב פסח והיה אופה ושולח לו 6 מצות לכבוד שני הסדרים של לילי פסח.

מנהגו של המגיד היה שבלילה הראשון אכל את שלושת המצות, ולכל יתר המסובים שלח ממצות השמורה שהיו ברשותו. פעם ביקש הרה"ק רבי אהרן - דוקטור גארדיא זיע"א מגדולי תלמידי המגיד מרבו שיתן לו מצה אחת משלושת המצות המיוחדים שלו. והמגיד סירב לתת לו, ורבי אהרן דוקטור הנ"ל תמה והתפלא על כך כיצד המגיד ברוב חולשתו וחליו יכול בכלל לאכול שלושה מצות שלפי דרכי הרפואה שהיה בקי בה לא היה מובן הדבר כלל בדרך הטבע, אולם בכל זאת ראה זאת במו עינו שהמגיד אוכל שלושה מצות.

היה זה לאחר שבלילה הראשון שלח רבי אברהם המלאך 3 מצות לליל הסדר הראשון עם שליח מסוים, ובלילה השני של ליל הסדר היה השליח רבי אהרן דוקטור גארדיא. הוא לקח את שלושת המצות הנותרים שרבי אברהם המלאך שלח לאביו, ובדרך גמר בדעתו לאכול מצה אחת של רבו. הוא בירך ברכת על אכילת מצה ואכל את המצה.

תיכף בגמר אכילתו נחלש וחום גופו גבר ביותר, וכמעט שאיבד את חוש הדיבור שלו ולא יכול היה לדבר. בראות המשרת שלו דבר זה מיד רץ להזכירו אצל המגיד שיברכהו ברפואה שלימה. בהגיעו אל המגיד החזיק באמצע אמירת ההלל שבסדר ההגדה. המשרת המתין שהמגיד יסיים את ההלל ולאחר מכן סיפר למגיד מה שקרה לרבי אהרן. לשמע זאת התבטא המגיד ואמר ברוח קדשו שכנראה הוא אכל מהמצות ששלח אליו בנו רבי אברהם המלאך.

בשעה זו הלך המגיד בעצמו לבקר את רבי אהרן ושאל אותו האם דבריו נכונים שאכל מהמצות ששלח אליו בנו, ונענע לו רבי אהרן בראשו כאומר שהדברים אכן נכונים. בשמעו זאת פנה המגיד אל המשרת שהבין אף הוא בדרכי הרפואה והורה לו לתת לרבי אהרן תרופות מסוימות הגורמות להקיא ולהוציא את כל המאכלים שבגוף האדם, ואכן לאחר שנתן המשרת את התרופה המיוחדת לרבי אהרן החל מיד להקיא ולהוציא את כל מה שאכל עד עתה.

לאחר מכן התבטא אליו המגיד: "האיך הרהבת בנפשך וסיכנת את עצמך לאכול מהמצות המיוחדת שבני רבי אברהם הכין ואפה במיוחד עבורי, תדע לך, שבני זה החל מפורים ועד פסח כשהוא אופה את המצות הוא מייחד כל יום ייחוד אחד, וכך עם כוונת הייחוד הוא מכין ואופה את המצות, ובערב פסח כשהוא אופה את המצות מצווה הוא טובל עצמו בנהר דינור וכך הוא אופה 12 מצות, ששה מצות עבורי וששה לעצמו, ואיך הרהבת עוז וסיכנת את נפשך לאכול ממצות אלו, דע לך שחייך היו תלויים לך מנגד כי כמעט נשרפת מעוצם קדושת המצה ומשמים החיו אותך שלא תמות מפני שהייתי צריך לך למען תשמש לי הלאה כרופא נאמן".

שהשמחה במעונם

לידידנו הנכבד

איש חי ורב פעלים מאיר פנים לכל אדם טוב ומיטיב עם הבריות

הרה"ח ר' **מרדכי לוסטיגמן** שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' **ישעיהו שליט"א**

ולחמיו הרה"ח ר' **יוסף אורלנצ'יק** שליט"א

לרגל שמחת אירוסים בנו-נכדם

החתן המופלג בתור"ש ובמידות טובות הבה"ח **יעקב עזריאל הי"ו**

מבכירי חבורת הבחורים אשר עמד בכור המבחן במפעל התורה 'חביבותא דרבי שמעון' ונתעטר ב'כתר תורה'

ה"ר שהזיווג יעלה יפה ויראה ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לידידנו הנכבד

הרה"ח ר' **ברוך למברגר** שליט"א

ולחמיו הרה"ח ר' **עמרם שוורץ** שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו-נכדו

החתן המופלג בתור"ש ובמידות טובות הבה"ח **אפרים הי"ו**

ה"ר שהזיווג יעלה יפה ויראה ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לידידנו הנכבד

הרה"ח ר' **ברוך הלל פאלקאוויטש** שליט"א

ולחמיו הרה"ח ר' **דוד יהודה אייגר** שליט"א

מחשובי קהילתנו בכורו פארק לרגל אירוסים בנו-נכדו

החתן המופלג בתור"ש ובמידות טובות הבה"ח **שלמה מנשה הי"ו**

ה"ר שהזיווג יעלה יפה ויראה ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לידידנו הנכבד

האברך החשוב

הר"ר **אריה גולדברג** הי"ו

ולאביו ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' **אהרן שליט"א**

לרגל שמחת הולדת הבת-הנכדה

ה"ר שיזכו לראות ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

קידושא רבה בבית מדרשינו בבית שמש אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לעילוי נשמת

האשה הצוה"ח

מרת **יהודית ב"ר שמואל יצחק ע"ה**

נלב"ע י"ט כסלו

הונצח ע"י בנה

ידידנו הנכבד האברך החשוב העומד לימינו בכל עת

הרה"ח ר' **נפתלי שטיינמץ** שליט"א

לכבוד נשמת

הרה"ק רבי **ישראל טשורטקוב** זיע"א

בהרה"ק רבי **דוד משה** זיע"א

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **חיים חנוך העניך לייכטר** זצ"ל

בהרה"ח ר' **אלעזר זצ"ל**

נלב"ע י"ט כסלו תשנ"ב

הונצח ע"י בנו מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' **ישראל לייכטר** שליט"א

לעילוי נשמת

הגה"ח ר' **אברהם בנימין לודמיר** זצ"ל

בן הגה"ח ר' **זאב דב זצ"ל** וחתן בעל ה'חשב סופר' זצוק"ל

נלב"ע י"ז כסלו תשע"א

הונצח ע"י בנו ידידנו הנכבד ודף צדקה וחסד,

ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, מגזע אראלים ותרשימים

הרה"ח ר' **יוסף נחום לודמיר** שליט"א

ליקוטי הלכות

ועניינים הנוגעים למעשה

הלכות

בשר בחלב - ג

נערך ע"י הרה"ג אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

יג. זמן ההמתנה בין חלב לבשר.

אכל מאכלי חלב, ורוצה לאכול אחר כך בשרי, צריך לקנח ולהדיח את פיו במאכל ומשקה, ואחר כך יוכל לאכול מיד בשרי. אמנם מנהג טוב להמתין חצי שעה, על פי דברי הזוה"ק שאסר לאכול חלבי ובשרי "בשעתא חדא ובסעודתא חדא".

[שו"ע ורמ"א שם ס"ב. שו"ת מהרש"ג ח"א סי"ג. מטה ראובן סקפ"ו. וכתבו דאין כוונת הזוהר בהמתנת שעה שלימה, דבמקום אחר כתב "שעתא חדא" כתר מילין או חד מילא, ועל כרחך כוונתו שצריך להמתין זמן חשוב שהוא לערך חצי שעה. לדברי הזוהר צריך גם לברך ברכת המזון או ברכה אחרונה לאחר שסיים אכילת חלב, שלא יהא בסעודתא חדא, וכן כתב הלכה בדרכי תשובה שם, והגם שבמשנה ברורה סימן תצ"ד סקט"ז, לא חשש לזה, דכתב שם, שאפשר לאכול הבשרי מיד לאחר קינוח והדחה, וכ"ה במג"א שם, כבר נחלק בזה מאוד בספר באר מים חיים פר' וירא ד"ה ויקח חמאה, ע"ש].

יד. האם צריך קינוח והדחה לאחר ההמתנה.

הנוהג להמתין חצי שעה בין מאכלי חלב למאכלי בשר, אין צריך לקנח ולהדיח את פיו.

[כדברי הש"ך לענין קינוח והדחה בהמתין שעה לאחר אכילת בשר. הגר"מ סירוטה. וכ"כ במרא דשמעתתא מהגה"צ רמ"א פריינד, ע' קע"ד ובליקוטי שי ש"ס].

יא. התך דבר חריף בסכין בשרי או חלבי האם צריך להמתין.

חתך דבר חריף כגון בצל בסכין בשרי, הגם שאסור לאכול הבצל יחד עם חלבי, מכל מקום לאחר שסיים לאכול הבצל, יכול לאכול חלבי מיד. [שבט הלוי הו"ד בקובץ במית לוי יו"ד ע"פ מש"כ הגרעק"א לענין דבר חריף שהתבשל בקדירה בשרית שדוקא לאכלם ביחד עם חלבי אסור, אך בזה אחר זה מותר]. והוא הדין בחתך בצל בסכין חלבי, הגם שאסור לאכול הבצל יחד עם בשר, מכל מקום מותר לאכול הבצל מיד לאחר שסיים שש שעות. [שבט הלוי שם. עיין בפמ"ג או"ח סימן תצ"ד בא"א סק"ו. ובדרכי תשובה כאן סקמ"ב].

יב. בלע חתיכת בשר שבין שיניו לאחר שש שעות.

בשו"ע [שם] כתב, להסיר הבשר שנמצא מבין שיניו גם לאחר שש שעות, כדי שלא יבלעם, ולאחר שהסירים יעשה קינוח והדחה. לא הסיר הבשר מבין שיניו, ובלעם, יש אומרים שצריך להמתין עוד שש שעות, ולמעשה מורים, דאין צריך להמתין עוד שש שעות.

[הגר"מ הברשטס זצ"ל, הו"ד בס' הכשרות. וכן הורו בירושלים, מהגרי"ד רוטמן. וכ"כ במרא דשמעתתא בשם הגרמ"א פריינד זצ"ל].

ברכת מזל טוב וגדיא יאה

לידידנו הנכבד האברך החשוב

הרב **שאו"ל יצחק גאלד** שליט"א

בהגה"צ רבי **מנחם מענדל אלימלך** שליט"א

רב ואב"ד לובלין - בית אשר

חדב"נ כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

ולחמיו ידידנו הנכבד

האי גברא יקירא ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, מסור בכל לב ונפש לכל קודשי בית לעלוב, איש החסד והמעט מגזע אראלים ותרשימים

הרה"ח רבי **נתן טאגער** שליט"א

ולאביו הגה"ח רבי **מנחם מענדל** שליט"א

ולחמיו הגה"ח רבי **יעקב הניג** שליט"א

פאר עדתינו

לרגל שמחת הולדת הבת-הנכדה-הנינה

ה"ר שיזכו לראות ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לעילוי נשמת

רודף צדקה וחסד אוהב תורה ולומדיה

הרה"ח ר' **רפאל ב"ר חיים יעקב הלפרין** ז"ל

לכל עת ולכל זמן, דעם רבי'נס דקא "שקל הקודש"

מהדורת ביתר לזכות צבי בן מרים ומשפחתו וכיו"ח להצלחה גדולה ברוחניות וגשמיות